

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA -1103/17-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Střední škola knižní kultury, o.p.s.
Sídlo	Perunova 975/6, 130 00 Praha 3 - Vinohrady
E-mail právnické osoby	kancelar@sskk.cz
IČ	64947629
Identifikátor	600005003
Právní forma	Obecně prospěšná společnost
Zastupující	PhDr. Alice Krýžová, Ph.D.
Zřizovatel	Barvič a Novotný, spol. s r.o.
Místo inspekční činnosti	Perunova 975/6, 130 00 Praha 3 - Vinohrady
Termín inspekční činnosti	9. 5. 2017 – 11. 5. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších provádějících právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb, vykonávaná podle § 174 odst. 2 písm. d) školského zákona

Charakteristika

Střední škola knižní kultury, o.p.s., poskytuje střední vzdělání s maturitní zkouškou prostřednictvím školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) Knižní kultura v oboru

Knihkupecké a nakladatelské činnosti. Počtem žáků patří škola mezi malé vzdělávací instituce (94 žáků ve čtyřech třídách denní formy vzdělávání). Naplněnost školy je v posledních letech vyrovnaná, její aktuální míra dosahuje téměř 70 %. Výhodou je umístění školní budovy v klidném prostředí s výbornou dopravní dostupností. Prostory pronajaté v základní škole dávají dostatek soukromí i potřebného zázemí pro činnost školy. K dobré kvalitě vzdělávání přispívá úzká provázanost školy s odborným terémem, což se projevuje častým zastoupením odborníků z praxe při výuce odborných předmětů. Rodinná atmosféra a svět knižní kultury podtrhují osobitý ráz odborné školy s humanitním vzděláváním.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelce školy (dále „ředitelka“) se na očekávané úrovni daří naplňovat koncepci, která preferuje odborný profil absolventa. Základním nástrojem pro uskutečňování koncepce je ŠVP, jehož prioritou je soulad mezi teoretickou a praktickou výukou. Je kladen důraz na mezipředmětové vztahy (česká a světová literatura, dějepis, dějiny umění, dějiny filozofie a dějiny knižní kultury). Ředitelka provedla několik aktualizací ŠVP, které směřovaly k naplňování potřeb žáků (rozšíření výběru volitelných předmětů a seminářů), nezahrnovaly však celospolečenskou vzdělávací strategii (státní maturita z matematiky viz doporučení).

Organizační struktura školy je ovlivněna nízkým počtem zaměstnanců. Vyznačuje se kumulováním funkcí, které sleduje efektivní využití pracovního potenciálu zaměstnanců. Ředitelka účelně delegovala část řídicích kompetencí na zástupkyni pro ekonomiku, která současně vykonává funkci hospodářky, sama plní též funkci výchovné poradkyně, což se neprojevuje negativně. Posílení širšího vedení o metodickou prevence a vedoucí předmětových komisí (jazykovědná a vybraných předmětů) přispívá k plynulému chodu školy. Učitelé mají možnost participovat na chodu školy prostřednictvím práce v předmětových komisích nebo na jednáních pedagogické rady. Řízení vychází z kvalitní zpětné vazby, prostřednictvím pravidelných pracovních porad a z každodenního kontaktu s pedagogy. Ředitelka školy provádí důsledně hospitační činnost, velkou pozornost věnuje vzdělávání v předmětech humanitního charakteru, což se projevilo v jeho vysoké kvalitě. V ostatních předmětech (matematika) ředitelka sleduje průběh vzdělávání, metodickou podporu však delegovala na jiného pedagogického pracovníka, což se projevilo menší účinností v kvalitě.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků, důležitým partnerem školy, je funkční. Kromě standardních forem komunikace škola nabízí elektronický přístup k informacím, který rodiče upřednostňují v evidenci známek nebo při sdělování různých oznámení. Velkou pozornost věnuje škola vytvoření prostoru žákům pro vyjádření jejich potřeb a podnětů. Kromě neformálního styku s vedením a učiteli mají žáci možnost projednat a konzultovat své záležitosti na třídnických hodinách nebo prostřednictvím studentských rad. Své názory mohou prezentovat na nástěnkách, ve školním časopise, ve školní ročence nebo na školním facebooku. Vedení školy využilo výhodu malé školy k vytvoření otevřeného komunikačního prostředí.

Naplňování koncepce napomáhá vybudovaná síť sociálních partnerů z řad knihkupectví, nakladatelství a knihoven (v Praze a českých krajích), ve kterých žáci vykonávají odbornou praxi. Firmy zprostředkovávají také důležitou zpětnou vazbu o vývoji v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na odborné kompetence absolventů, potenciálních zaměstnanců. Škola využívá k plnění vzdělávacích cílů tradičních metod obohacených o průběžný vstup žáků do odborného světa prostřednictvím exkurzí, stáží a školních

projektů. Důležité informace o vývoji v daném oboru přináší členství v profesních svazech, které umožňuje reálně a v souladu s požadavky trhu práce stanovit vizi rozvoje školy. (např. Svaz českých knihkupců a nakladatelů, Svět knihy s.r.o.).

Personální podmínky umožňující naplňování ŠVP jsou na očekávané úrovni. Z 18 pedagogických pracovníků školy tvoří 8 (44 %) zaměstnanců stabilní oporu pedagogického sboru a jsou plně kvalifikováni. Externí vyučující v počtu 10 (66 %) jsou z větší části odborníci z praxe, kteří mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost. Jejich působení je ve větší míře dlouhodobé a značně přínosné svým specifickým zaměřením. Dva vyučující získávají potřebnou kvalifikaci studiem na vysoké škole, přes poskytovanou metodickou pomoc byly shledány nedostatky při hospitační činnosti (viz průběh vzdělávání).

Zkušenosti vyučující prokazují ve větší míře své odborné kvality nejen v rámci běžné výuky, ale i při dalších činnostech, jež podporují vzdělávání žáků v zájmových útvarech či prezentují školu na veřejnosti (knížní veletrh, SOČ, školní projekty a olympiády).

Profesní a odborný rozvoj pedagogů je efektivně rozvíjen v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“). Zohledňuje priority školy i preference jednotlivých vyučujících. V rámci prohlubování odbornosti je využíváno též samostudium a odborné semináře. Velká pozornost je věnována získání osvědčení pro výkon funkce při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou (100% interních učitelů je proškoleny). Do DVPP se vysokou měrou zapojuje i vedení školy (školská legislativa a školský management, klima ve třídě, ŠVP žáků a jejich naplňování), svým příkladným postojem motivuje ostatní vyučující.

Mimořádnou pozornost věnuje ředitelka materiálnímu zázemí, což vede k zvyšování kvality poskytovaného vzdělávacího procesu. Jedná se o vybavení běžných tříd audiovizuální technikou (interaktivní tabule, dataprojektory s PC a přenosnými vizualizéry). Samostatná počítačová učebna poskytuje kvalitní prostory pro výuku informatiky i jiných předmětů. Odborné zaměření podporuje dlouhodobě vybudovaná školní knihovna v tradiční podobě a v elektronické formě. Účelně jsou k dispozici na základě smluvního ujednání s pronajímatelem tělocvična i školní hřiště

Materiální vybavení je společně s ostatními náklady na přímé vzdělávání zajištěno poskytnutými finančními prostředky ze státního rozpočtu. Naplňování profílace školy umožňuje vícezdrojové financování, které vedle prostředků ze státního rozpočtu posiluje školné od žáků. Vedení určuje priority efektivního hospodaření s peněžními prostředky vzhledem k zajištění optimálního chodu školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Míra kvality průběhu teoretického i odborného vzdělávání byla ovlivněna pedagogickou úrovní jednotlivých vyučujících. Většina vyučovacích hodin dosahovala výborné úrovně, jen ojediněle byly shledány nedostatky vyžadující zlepšení, viz matematika. Sledované hodiny se vyznačovaly promyšlenou stavbou, jež směřovala k naplnění jasně stanoveného cíle, se kterým byli žáci v úvodu hodiny seznámeni. Vhodně zvolené metody a formy práce umožňovaly jeho dosažení i aktivizaci žáků. Nové učivo bylo většinou podáváno srozumitelně, důsledně byla zařazována průřezová témata a využívány mezipředmětové vztahy. Pozitivním rysem je zahrnutí postoje složky jako součásti vymezeného cíle. Názornost výuky podporovalo účelné využití výpočetní techniky zejména formou prezentací. Proces vzdělávání zkvalitnilo poskytování diferencované výuky žákům podle jejich schopností a dosažení míry znalostí, např. prostřednictvím řízeného využívání internetu při skupinové práci (společenské vědy). Žáci prokazovali znalosti a dovednosti

ve větší míře na dobré nebo odpovídající úrovni. Zadané úkoly řešili samostatně nebo s dopomocí učitele.

Hlavním znakem v hospitovaných hodinách všeobecně vzdělávacích předmětů bylo zaměření na získání a rozvoj klíčových kompetencí. Ve třetím ročníku byla zaznamenána efektivní příprava na maturitní zkoušku. Hodiny jazykového a společenskovedního vzdělávání (světová literatura, anglický jazyk a společenské vědy) byly dobře pedagogicky vedené. Měly jasnou strukturu a definovaný cíl, jehož naplnění se v závěrech hodin dalo dobře ověřit. Učitelé kombinovali vhodně zvolenou frontální výuku s řízenou prací žáků. Podporovali rozvoj jejich produktivních řečových dovedností, argumentačních schopností a učili je spolupracovat. Výuka matematiky a základů přírodních věd vyžaduje zlepšení, neboť postrádala didaktickou propracovanost. Efektivitu snižovalo nejasné stanovení a formulování cíle a nevhodně zvolené (neúčinné) formy a metody práce. Zcela chybělo diferencované zadávání práce podle schopností žáků. Náročnost úloh (matematika) neodpovídala požadavkům středoškolského učiva. Příklady v pracovních listech byly voleny především tak, že jejich řešení od žáků vyžadovalo převážně mechanické aplikování učitelem poskytnutých vzorů, méně bylo podporováno logické myšlení. Výuka postrádala vhodnou motivaci ke zvýšení zájmu o matematiku. Pozitivem byla nestresující atmosféra a vhodně uváděné příklady z praxe.

Hodiny odborných předmětů podporovaly získání a rozvoj odborných kompetencí směřujících k profilu absolventa (předmět knihkupectví). Ve sledované hodině *Úvod do praxe* byla frontální metoda vhodně doplněna řízeným rozhovorem a skupinovou prací. Žáci se aktivně zapojovali do výuky, o svých zkušenostech a znalostech získaných z praxe spontánně komunikovali s vyučující. Žáci byli vhodně motivováni odborníky z praxe, kteří jim umožňují reálný vhled do odborného prostředí.

Poskytování kvalitního praktického vyučování vychází z dlouhodobě budované základny praktického vyučování. Je kladen důraz na individuální přístup, škola respektuje zaměření žáků pro knihkupecké nebo nakladatelské činnosti, žáky podporuje též v archivnictví a knihovnictví. Odborná praxe přispívá k celkovému rozvoji žáků, zvyšuje perspektivu v oboru, zejména žáků motivovaných a nadaných pro studovaný obor, efektivita praktického vyučování se projevuje v dobrém uplatnění absolventů na trhu práce i v úspěšné spolupráci žáků s konkrétními pracovišti již během studia (dobrovolnická činnost, brigády).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vypracovaný evaluační systém, jehož centrem pozornosti jsou výsledky vzdělávání žáků. Jsou přijímána opatření ke zvýšení studijní úspěšnosti formou individuální podpory nebo v rámci systémových opatření. Promyšlený proces adaptace žáků slouží k prolomení počátečních bariér a utváření pozitivního klimatu v nově vznikajících kolektivech. Na počátku školního roku je efektivně zařazován seznamovací workshop, na který navazuje adaptační kurz probíhající souběžně se sportovně turistickým kurzem třetích ročníků. Škole se tak daří vhodně posilovat třídní i mezitřídní vztahy a současně podporovat zdravý životní styl. Systém posilování třídních vazeb dále podporují v průběhu školního roku realizované akce (např. Den knihy, Listopadová akademie) i aktuálně zařazované třídnické hodiny.

Nižší počet žáků umožňuje průběžné vyhodnocování individuálního pokroku každého jednotlivce. Pozitivem je účast školy na externím testování v prvních a čtvrtých ročnících. Výsledky slouží k monitoringu vstupní úrovně a k určení pokroku žáka. V rámci předmětových komisí a zejména na jednáních pedagogické rady jsou analyzovány příčiny

výkyvů ve studiu či chování konkrétních žáků. Průběžné výsledky i celkové výsledky vzdělávání odpovídají studijním předpokladům žáků a kontinuálně navazují na hodnocení v základním vzdělávání. Studijní úspěšnost podporuje i opatření v rámci stanovených kritérií přijímacího řízení, které zohledňují předpoklady uchazečů a výsledky jednotné přijímací zkoušky.

Počet žáků, kteří neprospívají, činí přibližně 5 %, někteří (polovina z nich) opakují ročník. Nejčastěji řešeným problémem je neprospěch a nízká motivace žáků ke studiu, která se projevuje v předčasném ukončení vzdělávání nebo přestupem na jiný obor (kolem 10 %). Výborných výsledků vzdělávání dosahuje asi jedna šestina žáků (prospěli s vyznamenáním, případně dosáhli mimořádného úspěchu v odborném vzdělávání (např. účast v soutěžích, olympiádách), zhruba dvě třetiny žáků mají výsledky vzdělávání průměrné. Výsledky ukončování vzdělávání maturitní zkouškou vykazují výbornou úroveň, ve sledovaném období dosahovali žáci 100% úspěšnosti při společné části maturitní zkoušky a v externím hodnocení dosahovala škola nadprůměrných výsledků ve srovnání s jinými středními odbornými školami. Menší úspěšnost (90%) zaznamenala škola v profilové části maturitní zkoušky. Škola podporuje kvalitu vzdělávání skládáním školní tzv. souborné zkoušky ve třetím ročníku, čímž sleduje snížení dopadů vysoké náročnosti profilové maturity.

Negativním zjištěním je, že se škole dlouhodobě nedaří eliminovat vysokou absenci žáků (za školní rok 2014/2015 dosáhla hodnoty 213 hodin/žáka, za školní rok 2015/2016 byla 182 hodin/žáka), přestože o to přijatými opatřeními usiluje. Opatření zapracovaná do školního řádu, která by měla přispět ke snížení absence a k efektivnějšímu předcházení nárůstu neomluvené absence, jsou účinná pouze v případech zájmu žáka a jeho rodičů o studium. Častá a vysoká absence žáků negativně dopadá na kontinuitu vzdělávacího procesu, protože znemožňuje systematické působení pedagogů na tyto žáky a je příčinou očekávaného zlepšení ve sledované oblasti.

Poradenský systém účinně propojuje oblast vzdělávání s prevencí rizikového chování a sociálně patologických jevů. Je zajišťován součinností výchovné poradkyně (ředitelky), metodičky prevence, třídních učitelů a ostatních pedagogů. Mezi jeho priority patří vytváření optimálních podmínek pro integraci žáků s potřebou podpůrných opatření a předcházení výchovným a studijním problémům. Efektivní podpora žákům spočívá ve včasné identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb, v důsledném informování vyučujících, ve spolupráci se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními. Účinnost poskytovaných služeb (řešení studijních i osobních problémů, identifikace speciálních vzdělávacích potřeb (dále „SVP“) zvyšuje rovněž pedagogické působení psychologů z pedagogicko - psychologické poradny ve výuce (první ročník, společenské vědy). Podpora nadaným spočívá např. v možnosti využití konzultačních hodin učitelů či zapojení do různých soutěží a olympiád. Nadaní a motivovaní žáci využívají široké nabídky volitelných předmětů a seminářů.

Součástí poradenských služeb je i kariérní poradenství, které se zaměřuje na poskytování informací o možnostech dalšího studia. Žákům jsou nabízeny testy profesní orientace v předmaturitním ročníku, což jim napomáhá k profilaci v závěru studia a usnadňuje optimální volbu vysoké školy. Škola dlouhodobě sleduje a vyhodnocuje úspěšnost svých absolventů, kteří dosahují velmi dobrých výsledků, téměř polovina je úspěšná v přijímacím řízení a zahájí studium na vysoké škole nebo vyšší odborné škole.

Prevence sociálně patologických jevů je založena na komplexním průběžném monitoringu chování třídních kolektivů a jednotlivých žáků, který umožňuje zaměřit preventivní programy i práci pedagogických pracovníků na jejich aktuální problémy a potřeby.

V systému prevence se pozitivně odráží velikost školy a téměř každodenní kontakt se žáky. Cíle a postupy stanovené v pečlivě zpracovaném preventivním programu vycházejí z analýzy stavu ve škole a zaměřují se především na posilování prosociálních vazeb a na předcházení rizikovým projevům chování. Problematika sociálně patologických jevů účelně prolíná do vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů, žáci se rovněž účastní řady tematicky zaměřených akcí (výjezd do Lidic) a besed (projekt Příběhy bezpráví akce Jeden svět). Efektivním nástrojem předcházení projevům rizikového chování žáků jsou i volnočasové aktivity (např. Klub mladého diváka, zájmové kroužky – Divadelní skupinka, Kurz tvůrčího psaní). Účinnost prevence rizikového chování žáků podporuje účast na charitativních akcích (mikulášská nadílka v MŠ, Noc s Andersenem v ZŠ, sbírka Světluška) a v projektu Adopce na dálku.

Závěry

Hodnocení vývoje

Škola kontinuálně rozvíjí humanitní vzdělávání s mírně vzestupnou tendencí kvality. Došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek přestěhováním do jiných prostor, naopak k útlumu zahraniční spolupráce, zejména prostřednictvím projektů. Spolupráce se sociálními partnery zajišťujícími širokou nabídku pracovišť praktického vyučování udržuje a rozvíjí funkční partnerské vztahy účinně podporující odborné kompetence žáků.

Silné stránky

Spolupráce se sociálními partnery zajišťujícími širokou nabídku pracovišť praktického vyučování udržuje a rozvíjí funkční partnerské vztahy účinně podporující odborné kompetence žáků. Široká nabídka školních a mimoškolních aktivit podporujících zájem o zvolený obor.

Důraz na rozvoj postojové složky žáků během teoretického vyučování, sociální gramotnost je rozvíjena i v mimoškolní činnosti např. účastí žáků na charitativních akcích.

Vysoká míra účelného využívání moderní didaktické techniky ve výuce.

Slabé stránky

Koncepce výuky matematiky, která vyžaduje zlepšení.

Vysoká absence žáků během studia, jejíž příčinou je i nižší motivovanost některých žáků a která se projevuje negativně ve výsledcích vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Provést inovaci ŠVP na základě dlouhodobé koncepce, která reflektuje trendy ve vzdělávání. Zaměřit se na získání a rozvoj matematických kompetencí s následnou aplikací i v odborných předmětech prostřednictvím průřezových témat a s ohledem na povinnou maturitní zkoušku z matematiky.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí MŠMT č. j. MSMT-44930/2013-1 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení (zápis a výmaz statutárních orgánů, ředitelka školy), vydáno rozhodnutí MSMT 39885/2013 s účinností od 6. 11. 2013
2. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání 66-43-M/01 Knihkupecké a nakladatelské činnosti, denní forma vzdělávání s názvem Knižní kultura s plaností od 1. 9. 2010
3. Školní řád, Střední škola knižní kultury, o. p. s., platný od 1. 9. 2016
4. Třídní knihy, školní rok 2015/2016, 2016/2017 vedené k termínu kontroly
5. Minimální preventivní program SŠKK pro školní rok 2016/2017
6. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2016/2017
7. Kritéria přijímacího řízení pro školní rok 2017/18 ze dne 18. 1. 2017
8. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
9. Záznamy z předmětových komisí vedené ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
10. Kniha úrazů vedená k termínu inspekce
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce
12. Výkaz o střední škole M8 k 30. 9. 2014, k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016
13. Účetní závěrky za roky 2014 a 2015, výpisy zápisů z účetnictví 2016
14. Smlouva o nájmu nebytových prostor sloužící pro potřeby školy ze dne 25. 6. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejímu obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Hotmarová, školní inspektorka

Mgr. Marie Hotmarová v. r.

Mgr. Hana Šinská, školní inspektorka

Mgr. Hana Šinská v. r.

Ing. Zuzana Bejrová, kontrolní pracovnice

Ing. Zuzana Bejrová v. r.

V Praze dne 5. 6. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Alice Krýžová, Ph.D., ředitelka školy

PhDr. Alice Krýžová, Ph.D. v. r.

V Praze dne 12. 6. 2017